

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Cenjenim naročnikom.

Več naročnikov zaostalo je še z naročnino za l. 1901. Prosimo dotičnike prav vljudno, naj blagovolé zaostalo naročnino kmalu poravnati in ob enem nam vsaj naznaniti, da želijo tudi nadalje ostati naročniki, sicer bomo s 1. aprilom pošiljanje lista ustavili.

Gospodarske stvari.

Gnojenje pri trti.

Vspreh gnojenja je pri enoletnih rastlinah po žetvi lahko pregleden, drugače pa je to pri vinski trti. Tu je opazovanje mnogo težje zavoljo njenega dolgotrajnega življenja in njenih globoko segajočih korenin, tem bolj, ker se je treba ozirati tudi na lego, zemljo, vrsto grozdja, starost in splošno stanje vinograda. Vsak vinogradnik ve, da z močnim hlevskim gnojem po navadi dosežemo prav dobre vspehe in da se gorice, ki so skrbno zagnojene, vedno odlikujejo od drugih že na zunanje oko, še bolj pa po trgatvi. Hlevski gnoj ima tedaj v sebi hrano, ki trti vsekako ugaja. Mnogi so poskušali pa tudi umetno gnojilo pri trtah; pa kaj so dosegli? Večkrat se je pokazalo tako gnojenje za prvo leto vrlo ugodno, toda pozneje so dobri uspehi izostali kakor loterijska sreča. To se je zdelo ljudem jako čudno, tem bolj, ker so vedeli, da se dado na polju pri poljskih sadežih doseči z umetnim gnojenjem najsijajnejši uspehi.

Ne bomo torej veliko zgrešili črnega, ako kar naprej obsumničimo dotične poskuševalce, da se reveži pri gnojitvi svojih goric niso držali pravih načel, ozir. da trti niso dali dovoljno množino take hrane, kakoršne ona ravno potrebuje.

Gospodarski svétnik Oberlin dokazuje na podlagi dolgoletnih poskusov, da ne velja več nauk, po katerem se svetuje gnojiti vinograde z večjo množino kalija in fosforne kisline. Ako malce zasledujemo njegove poskuse, kmalu uvidimo, kako je prišel do tega zaključka. Če hočemo dobiti podlago za gnojitev pri trti, moramo vedeti, koliko odtegne ena trta materni zemlji fosforne kisline, kalija in dušika, glavne hrane vsega rastlinstva. Primerjavši veliko število kemičnih razkrojev ali analiz so našli, da potrebuje ena trta na leto okroglo: 3 gr fosforne kisline, 6 gr kalija in 12 gr dušika.

Ako zagnojimo vsako trto in sleherno leto s poldrugo kilo hlevskega gnoja, tedaj dobi trta v gnoju ravno 3 gr fosf. kisline, 6 gr kalija in 6 gr dušika. Kalija in fosforne kisline je torej dovolj, pomanjkuje pa dušika in sicer ga je ravno na pol premalo.

Kot dokaz za resničnost tega je izvršil Oberlin pri vinogradu, ki ga je vsako leto gnojil s 5—6 kg hlevskega gnoja sledeče poskuse:

Vzel je veliko kosov ali parcel po 100 trt, ter jih zaznamoval z I., II., III. Te parcele je gnojil kakor po navadi, samo da je pridejal še v poskusnem letu: parceli št. I. 5 gr fosf. kisline, št. II. 10 gr kalija, št. III. 5 gr dušika.

Natrgal je dotično jesen na parcelah št. I. povprečno 212 kg grozdja, na parcelah št. II. povprečno 221 kg grozdja, na parcelah št. III. povprečno 221 kg grozdja.

Če tudi je pridejal poskuševalatelj le malo dušika, vendar je bil dohodek na tretji parceli za 30 ozir. 39 kg grozdja večji nego na ostalih dveh. Popolnoma resnična je tudi trditev da enostransko gnojenje s fosf. kisline in kalijem škoduje trti, kar kaže ta-le poskus:

Nek vinograd, ki so ga gnojili na vsake 4 leta, s 6 kg hlevskega gnoja na trto, je bil razdeljen v 4 dele. Tri od teh so 4 leta zaporedoma gnojili s fosforno kisline in kalijem, kakor kaže nastopni obrazec, četrtega pa ne.

Parcela	je dobila na 1 trto	Povprečni 4 letni dohodek od 100 trt je bil
I.	5 gr fosf. kisline	111 kg
II.	10 gr kalija	104 kg
III.	5 gr fosf. kisline in 10 gr kalija	106 kg
IV.	nič	123 kg

Iz tega jasno izprevidimo naravnost škodljivi vpliv enostranske gnojitve s kalijem in fosf. kisline, kajti parcela IV. ki ni nič dobila je dala vendar le poprek za 12, 19 in 17 kg več grozdja od ostalih gnojenih. To nam bodi v dokaz, da pri gnojitvi s hlevskim gnojem damo trti popolnoma dovolj kalija in fosf. kisline in da je vsaka nadaljna nadležnost s temi snovmi potrata in zguba.

Potem takem je napačna teorija ali šolski nauk, ki pravi, da s hlevskim gnojem damo trti preveč dušika in premalo kalija in fosforne kisline. Ravno nasprotno je res, premalo se dovaja le dušika.

Da bi določili, koliko prenese trta dušika so pridejali petim parcelam, ki so bile vsako leto pognojene s 6 kg hlevskega gnoja na trto dušika v obliki žveplenokislega amonijaka, dobili so:

pri	5 gramih dušika na trto	379 kg grozdja
" 10	" " " " "	389 " "
" 15	" " " " "	401 " "
" 20	" " " " "	497 " "
" 25	" " " " "	535 " "

od vsakih 100 trt. Tudi vnanja podoba trte je bila na vso moč lepa. S tem je pač dovolj dokazano, da ni kalij glavno gnojilo vinogradov, ampak dušik. Pri zadnji, peti parceli je namreč prišlo na vsako trto ne dvakrat,

ampak štirikrat več dušika nego kalija. Pri tem moramo seveda opomniti, da svetujemo toliko množino grozdja le tam, kjer se gre le za veliko množino grozdja in imajo trte v spodnjih plasteh raztopnega kalija na razpolago.

Dosedanje naziranje, po katerem bi bila trta v prvi vrsti kalijeva rastlina in bi po nepretrganem hlevskem gnojenju dobivala preveč dušika, je torej znova dokazano kot bôsa.

Vendar pa bi enostransko gnojenje z dušikom brez kalija in fosforne kisline tudi ne bilo pravo. Iz teh doslej navedenih poskusenj tudi spoznamo, zakaj je imelo dosedanje marsikje poskušano gnojenje s kalijem in fosforno kislino pri vinogradih tako malo uspeha in zakaj je viničar pri izključni hlevski gnojitvi še najboljše shajal. V novejšem času so tudi učenjaki prišli na to, da se nahajajo neizrecno majčkena bitja (bakterije) v hlevskem gnoju, ki uničujejo v njem se nahajajoči dušik, tako da še od te množine dušika, ki ga v hlevjeku dajemo trtam (pri teh ga je za $\frac{1}{2}$ premalo, kot smo zgorej videli) ne pride ves v prid rastlinam; tudi je dušik v hlevskem gnoju navzoč v obliki amonijaka in ta je silno ubežen plin, ter ga preveliko izpuhti.

Torej se nam ni treba kar nič obotavljati, pri še tako močnem hlevskem gnojenju ne bo prav nič škode, če pridenemo še mrvo dušika. Nastane pa vprašanje: v kakšni obliki pa bomo gnojili z dušikom? Prav za prav bi tu ne smeli priti v zadrego, kajti dušičnatih gnojil je cela dolga vrsta, kakor piščali pri cerkvenih orgljah. Toda pri nas, ki nimamo cvenka na preostajanje, pridejo v poštev le gnojila z določeno vsebino dušika, ki se dobe po krščanski ceni. Po Oberlinovih poskusih se je skazal v prvi vrsti kot tak žveplenokisli amonijak, ki ima 20% dušika. Tudi s ptičjim gnojem — gvano — so v zadnjih letih dosegli precej lepe vspehe. Pri čilskem solitarju se je pokazalo, posebno v propustni zemlji, da prehitro deluje in je torej njegovo delovanje pri dolgi rastni dobi trte premalo trajno.

Najpripravnejši čas za gnojenje z žveplenokislím amonijakom in gvanom je predzimje, dočim smemo čilski solitar vsled njegove raztopljivosti raztrositi še-le na spomlad.

Rovan.

Da se poznamo in razumemo!

Napredek.

I.

„Naprej priti“, to je vsacega želja, „napredovati“, to vsacega dolžnost. In napredka gledajo naši dnevi več kakor katerokoli stoletje. Par nas vozi, elektrika pa nam prenaša misli in besede in piše mesto nas. Vse grozovite razdalje so izginile, svet je prepreden z železnicami vseh vrst. Tako je mogoče, da narodi med seboj menjavajo pridelke svojih spretnih rok in izdelke bistrega uma ter se med seboj šolajo in tirajo za napredkom dalje, dalje. Napredek utajiti je nemogoče, napredku se ustaviti pogubno.

A veliki uspehi so človekov um otmotili, da meni: napredek mora biti povsod. In v tej napuhnjeni omotici luča kamenje in blato na katoliško cerkev; češ: Nič ne napreduje. Prišli smo tako daleč, da je katoličan in nazadnjak isto. Po pravici? Ne.

V cerkvi katoliški nahajamo stvari bistvene in ne-bistvene stvari: katerih ne sme in ne more opustiti, ako

noče prenehati, pa tudi stvari, katere časovnim razmeram sme žrtvovati, samo da doseže svoj glavni namen: izveličanje narodov. Razni obredi šege, navade pri božji službi, razne ustanove in naprave, so stvari, katere je cerkev kedaj velela a tudi že odpravila. Omenil bi le tako zvane „pojedine ljubezni“, ki so v prvih časih bile v navadi po sv. obhajilu, a so jih odpravili, ali očitno pokoro prvih stoletij, katere sedaj ni več, i. dr. Cerkev je pripravljena take in enake naprave odpraviti, ako si od tega obeta kaj koristi ozir glavnega namena in ako s tem ne spodboduje tal verskim in npravnim resnicam. Da se cerkev in nje predstojniki ne odločijo tako hitro, da bi kaj odpravili, je pač pametno, ker naglica nikjer ni kaj prida. Verske in npravne resnice so pa nespremenljive, bistvene. Kakor hitro jih cerkev popusti, neha biti cerkev, ker ona naj čuva zaklad verskih in npravnih resnic izročeni jih od Boga Jezusa Kristusa. Bog jih je razodel, nezmotna Resnica in zato so nespremenljive.

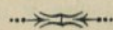
Kdo si bo upal nauke sv. cerkve spreminjati, popravljati? Trditev, da mora cerkev svoje nauke prikrojiti po okusu in duhu časa ter to ali ono resnico opustiti, je bogokletna. Ker reklo bi se to, da je Bog podal nepopolno razodenje ali pa da ni govoril resnice.

Sicer pa, kakšni možje so pa tisti, ki hočejo vero „popraviti“, „zboljšati“, „reformirati“? Mar sveti, čisti, ponižni, učeni? Arij je v 4. stol. tajil božanstvo Kristusovo. Bil je mož bistrega uma in velike zgovornosti, pa neizmerno ošaben in sam vase zaupajoč. Zato se je uprl izrecnemu nauku sv. cerkve. — Tak „popravljavac“ vere je bil Macedonij; tajil je božanstvo sv. Duha. Od sile krvoločen in ošaben človek je bil. In tako zvani „reformatorji“ 16. st., so mar ti bili možje molitve in polni sv. Duha? Njih očaj Martin Luter, grozovit surov in umazan v besedah in dejanjih, udan pijači in napuhnjen brez mere, ta pač ni bil sposoben preobraziti cerkev in nje nauk. — Henrik VIII., angleški kralj odrekal je pokorščino papežu in se dal po državnem zboru proglasiti za vrhovnega glavarja cerkve na Angleškem. Poprej bil je zvest in udan papežu tako, da mu je le ta podelil častni naslov „branivec vere“, a kmalu je dal pomoriti na tisoče papežu zvestih katoličanov. Odkod ta nagla sprememba? Prva, popolnoma pravilno mu poročena žena ni našla več milosti v njegovih očeh. Poželel si je druge. Papež ni mogel po njegovi volji zakona razvezati, in odpadel je. Potem je po vrsti par žen spodil ali pa dal umoriti. In tak naj pomaga cerkvi, da napreduje v svojih naukih? — Take vrste bil je tudi zloglasni Giordano Bruno, posebno prostozidarjem priljubljen. Ta ubegli menih je tajil najvažnejše verske resnice ter pisal spise tako polne umazanosti, da ga mesti Zürich in Frankobrod niste mogle trpeti v svojem ozidju. — Ignacij pl. Döllinger je l. 1871. tajil versko resnico o nezmotljivosti papeževi. Sam gol napuh je bil temu povod, ko je prej s svojim spretnim peresom dobro branil sv. cerkev in njene nauke. Recimo, da bi bil hotel Bog kaj novega povedati ali staro popraviti (kar pa ni mogoče), takih ljudij gotovo bi ne bil izbral. Za napredek katoliške cerkve je Bog drugače poskrbel.

Vprašajmo le še, v katerih letih se pa zdi ljudem vera in cerkev nazadnjaška, zastarana, premalo napredna? Morebiti v nedolžni mladosti? O ne, kako srečna je mladina svoje žive vere. V letih dozorele starosti?

Tudi ne; ne redko se ta ali oni povrne k veri nazaj, od katere je bil odpadel. V dneh osivele onemoglosti? Še manj, saj mu je vera edina prava tolažba. Marveč v letih razpaljenih strastij, ko srce kliče: oprosti me tega težkega jarma, daj mi vero, ki boža moje strasti in ne proklinja čutnega uživanja — tedaj se tako marsikateri zgubi v neveri. Pa kaj ti taji tak človek? Večno plačilo? Dvomi nad usmiljenjem božjim? Tega ne taji, a zanikava z neko srditostjo versko resnico o pravičnosti božji, o večnem peklu, o pokori, o spovedi: to, to mu ni všeč, to, to taji. Tukaj zdi se mu potreben napredek v naukih sv. cerkve. A zastonj, cerkev ne more ne teh ne drugih resnic preklicati, mora ravno te nauke neprestano oznanjevati, sicer postane svet pekel.

Pa poreče kdo: zakaj pa cerkev oznanja nove resnice, o katerih prej nismo ničesar slišali, n. pr. brezmadežno spočetje Marije Device l. 1854., nezmotljivost papeževa l. 1870., ali ni to napredek? Prijatelj, če mi ti tolčeš po glavi, si ne bom ščitil hrbta, kaj ne? Katere nauke svet napada, tiste brani, povdarja in svetu pove: verska resnica je to, da ne mislite, verujem ali pa ne, kakor se mi zljubi. V sv. pismu in ustnem izročilu so te resnice skrite kakor biseri, o pravem času jih cerkev očisti prahu pozabljivosti in jih pokaže v svitu božje resnice. Da, tu je pač mogoč napredek v spoznavanju verskih resnic. Tega napredka pa cerkev želi, kakor pospešuje vsak drug napredek, a o tem prihodnjic.

Politični pregled.

Slavno vladajoči papež Leon XIII. nastopi z 20. t. m. 25. leto svojega papeževanja, bo torej l. 1903. že 25. let, odkar vlada kot namestnik Kristusov sv. cerkev, in sicer, kakor tudi najhujši nasprotniki priznavajo, modro vlada kraljestvo božje na zemlji. Poleg sv. Petra je le še blagega spomina papež Pij IX. dosedaj toliko let opravljal težavno službo vidnega glavarja cele cerkve. Zato bo ta slovesnost pač nekaj izvanrednega, ako ljubi Bog dà sv. Očetu dočakati ta lepi dan, kar pač vsi iz srca želimo, zlasti pa mi Slovenci, ko vendar vemo, da se je Leon XIII. pri vsaki priliki izkazal Slovanom ne le pravičnega, ampak res naklonjenega. Odločno je tudi vedno povdarjal in naglašal pravice delavskih stanov ter s svojo bistrumnostjo pokazal pota in pomočke, uspešno reševati socialno vprašanje. V pričetem slavnostnem letu se bodo vršile razne cerkvene in tudi druge slovesnosti, in tudi naš list bo v tem letu redno kaj prinašal o sv. Očetu. L. 1903. pa bo praznoval Leon XIII. tudi še 60letnico kot nadškof in 50letnico kot kardinal. Torej kar trojni jubilej!

Nadvojvoda Fran Ferdinand je bil na Ruskem vsprejet prav ljubeznjivo. Slovesno ob enem pa prisrčno ga je vsprejel ruski car Nikolaj. Visokemu gostu na čast so se vršile razne slavnosti in veselice. To zopetno zbližanje med Avstrijo in Rusijo, kateri si še nikoli niste med seboj vojskovali, je seveda neljubo v prvi vrsti Nemcem. A tudi Ogrji so se čutili užaljene, pa brez vzroka. Nadvojvoda je bil namreč s seboj na pot povabil tudi ogrskega velikaša grofa Zichy-ja. Ker je pa ta odločen pristaš in voditelj katoliške stranke, je liberalna ogrska vlada nadvojvodi kar hotela vsiliti nekoga velikaša liberalnega mišljenja, a možati prestolo-

naslednik ga ni hotel in je potoval brez ogrskega spremstva na Rusko, ker grof Zichy ni smel. Sedaj pa razgrajajo po zbornici, da se jim godi krivica, da jih prezirajo itd. in govore za prestolonaslednika naravnost žaljive besede. Taki so ti liberalci, nestrpni do skrajnosti!

V proračunskem odseku se je sprejela resolucija grofa Stürgka, s katero se vlada pozivlja, naj polagoma nemško-slovenske vsoporednice na gimnaziji v Celju opusti. Napravi naj se zato polagoma slovenska nižja gimnazija v Mariboru. Ta sklep je hud udarec v obličje Slovencev! Da so ga nam priložili, zato so se združile vse nemške stranke, tudi konservativci in vlada! Vlada je postavila svôto za celjsko gimnazijo v proračun, a minister za uk in bogočastje, pl. Hartel, ni imel poguma, da bi se za to svôto potegoval, ne, govoril je zoper celjske slovenske vsoporednice in pomagal Nemcem, da so tem krepkeje mogli udariti po Slovincih! Tudi zastopnik socialnih demokratov, Pernerstorfer, je ojstro govoril in glasoval zoper Slovence. Treba si to zapomniti, ko bodo socialni demokratje zopet govorili, da so — mednarodni. Krepko sta se za slovenske vsoporednice potegovala posl. Robič in Povše; pomagali so jima češki zastopniki. A govorili so zastonj; saj Nemci so v narodnih vprašanjih brezobzirni; ne govori jim razum, marveč le slepa strast in skrb za ponemčevanje! Na Spodnjem Stajerskem ima nemška manjšina štiri, slovenska večina pa nobene srednje šole!! In še borne slovenske razrede na celjski gimnaziji nam hočejo vzeti, češ: da so te vsoporednice „slovenska trdnjava v nemškem (?) mestu“ ter grozna „nevarnost“ za mogočni kulturni narod nemški, ki si osvaja nasebine celo že med Kitajci! Torej 160 slovenskih šolarjev na celjski gimnaziji vzbuja strah in trepet narodu, ki „se boji le Boga, a nikogar drugega na božjem svetu“! Ali ni to smešno, ob enem pa tudi žalostno in značilno za naše avstrijske razmere? Radovedni smo, kako se bodo naši poslanci postavili nasproti vladi, ako se vresniči ta krivica.

Rusija praznovala bo 23. aprila 50letnico slovanske osvoboditeljne vojne na Balkanu z raznimi slavnostmi v Moskvi.

Angleška si sedaj išče zaveznikov v Aziji, ko v Evropi nobena država ne mara z njo hoditi. Sklenila je pogodbo z Japonci, da bi tako varovala svoje koristi na Kitajskem nasproti Rusom.

Isto pot hodi v politiki tudi Nemčija. Brat nemškega cesarja je šel v Ameriko, da pridobi severoamerikanske združene države za Nemčijo. Pravijo, da je šel le k „krstu“ nove ladije, katero je cesar tam naročil. Za tako stvar cesarjev brat vendar ne bo nastopil dolge poti čez morje. Nemčija si je s svojo oholostjo odtujila vse zaveznike.

Burom je še vedno krog 20.000 pripravljenih na boj. In ti nočejo ustreči želji angleškega kralja, da bi bila vojska končana do kronanja njegovega, ki bo po leti enkrat in ki bo veljalo nad 100 milijonov kron! Da, Angleži bi radi imeli mir, a Burom se ne mudi. Zgubiti nimajo dosti več, a dobiti veliko, vse. Angleška armada razpada, dan na dan pobegnejo angleški vojaki k Burom, tudi boleznj razsajajo, živila jim sproti jemljo Buri kakor tudi streljivo, na morju blizu Amerike so pognali bržčas Burom prijazni ljudje v zrak ladijo polno mul namenjenih za Afriko, v blagajnah denarja ni in krvoločnost vrhovnega poveljnika vzbuja vedno novega

srda do Angležev. Evropske države naj bi Angliji ne dajale konj i. dr. in vojska je končana v par tednih. Angleži tudi nič več ne zahtevajo kratkomalo: podajte se na milost in nemilost, marveč radi bi na lep način in z dobičkom šli iz dežele Burov, ko bi le ti hoteli, pa nočejo!

LISTEK.

Zvest do smrti.

(Resnična dogodba iz življenja duhovnika.)

Bilo je pred kakimi 35 leti. V mali ruski vasi Oratov, v bližini Kijeva, se je odpravljaj katoliški duhovnik Koblilovic pozno zvečer z vso naglico od doma. Ogrnil je plašč visoko čez rame, odvihal do ušes ovratnik in potisnil pokrivalo globoko na oči, da se mu ni skoro prav nič videlo v obraz.

„Ali greste na sprehod?“ je vprašala stara postrežnica, — „in tako pozno! Kam pa vendar, da bom vedela povedati, če bo kdo vprašal?“ „Jaz pridem kmalu nazaj,“ je odgovoril še zelo mladi duhovnik precej vznemirjeno in razburjeno, — „in ni treba nikomur vedeti, da sem sploh kam šel.“ S temi besedami je odprl vežna vrata.

„Gospod, vaše puške še vedno nisem našla, odkar je izginila s prejšnjega prostora, to sem vam hotela že prej povedati,“ — je dejala stara postrežnica v skrbeh. „Ah, kaj če puška, se bo že kje našla,“ — je dejal mladi duhovnik in izginil v temo.

Postrežnica je zaprla vežna vrata, potem pa odšla drsajočih korakov skozi kuhinjo v majhno stransko sobico, kjer je na postelji ležala stara ženica, mati duhovnikova. „Tako mi je tesno pri srcu,“ — pravi takoj — „danes se bo gotovo kaj posebnega prigodilo.“

„Gotovo je zopet kaka oseba obolela sredi ruskih razkolnikov in sin ji je šel tajno delit poslednjo tolažbo,“ — pravi mati. „Saj veš kako preganjajo ruski uradniki nas katoličane; ko bodeš gotova s svojim delom pridi semkaj, da zmolive skupaj rožni venec za mojega sina.“

Mladi župnik je korakal med tem proti gozdu. Tam ga je čakal skrit voz, na katerega se je vsedel. V bližini večje vasi se je voz ustavil, župnik je izstopil in se podal proti veliki hiši. Tu se je vršil ganljiv prizor. V razsvetljeni, toda skrbno zaprti in zagrnjeni sobi se je vršil krst novorojenčka. Oče in sorodstvo so klečali v polkrogu in pobožno molili. Ko je mladi duhovnik podelil zakrament sv. krsta, je izvršil še vpeljevanje pri materi, potem pa se je zopet odpravljaj domov.

„Tisočkratna zahvala, častiti gospod,“ — je dejal oče, očividno višji ruski uradnik, — „vi ste nam storili veliko uslugo.“

„Samo če nas ne bo kdo izdal!“ je dejal duhovnik. „To se ne more zgoditi. Moj Ivan je molčeč in noč je temna. Vas pa prosim, častiti gospod, da me ne izdate. Veste pač, da izgubim takoj službo in kruh, kakor hitro bi izvedela vlada, da sem katolik, vrh tega pa bi bil še občutno kaznovan. Prosim vas, molčite in mislite na mojih šest otrok!“ Duhovnik pa je dejal: „Niti treba ni, da vam to še posebno obljubljam, saj se že tako razume samo po sebi. Da bodete pa brez skrbi, zato vam zastavljam svojo duhovsko besedo.“

Četrť ure pozneje je zopet drčal voziček tja v temno noč. Duhovniku je postajalo čudno pri srcu. Vedno ga je nekaj priganjalo in opominjalo k molitvi. Prav razločno mu je ukazovala notranjščina: „Moli, da boš premagal!“ Pred očmi mu je vstajala Kristusova podoba pod težo križa omagujoča, ki mu je klicala: „Ako hočeš postati moj učenec, se moraš zatajevati do zadnjega, celega se moraš žrtvovati za me, zato pa te bom obilo nagradil!“

In tesneje je stisnil mladi duhovnik jagode rožnega venca in ustnice so se mu gibale. Ob robu gozda so se sani zopet ustavile. Duhovnik je izstopil in se podal po ovinku do svojega stanovanja.

Tu pa mu je prišla nasproti njegova stara strežnica vsa objokana in prestrašena: „O, gospod župnik, kako dolgo čakamo že na vas! Ekonomu Pietrovu so našli ustreljenega.“ —

„Mojega stričnika?“ — je zaypil duhovnik ves prestrašen.

„Da, tega!“ — je potrdila služkinja, potem pa je po majhnem odmoru nadaljevala: „Da, umorili so ga. Vam so hoteli to sporočiti. Pomožni organist je bil tukaj gotovo dvajstkrat in tudi več drugih, jaz sem jim zatrjevala, da vas ni doma.“ „Ali je Pietrov še kaj živel, ko so ga našli?“ „Ne več!“ je odgovorila strežnica, „je bil že mrtev.“ „V Božjem imenu! — Pustite me sedaj samega!“

Po teh besedah se je podal župnik po stopnjicah v prvo nadstropje. Kmalu potem je odbila ura eno po polnoči in duhovnik je zaspal. Ko pa se je župnik zopet zbudil, — komaj je bila ena ura potekla, — je zagledal tik svoje postelje ruskega policijskega uradnika in par oboroženih Kozakov.

„Vi ste aretirani,“ je dejal prvi, „vstanite!“

Ko so ga privedli do preiskovalnega sodnika, je izvedel ubogi župnik, da je zaprt, ker je obdolžen umora svojega sorodnika Pietrova. Puško risanico, župnikovo last, so našli v zakristiji, cev je bila še črna od dima in tega ni mogel niti sam župnik tajiti.

„Kako je prišla puška v cerkev? Kako iz vaše sobe? Kdo jo je vzel? Kdo jo je izstrelil?“ — na vsa ta vprašanja ni znal duhovnik drugače odgovoriti kakor „jaz ne vem.“ To pa ni zadostovalo sodišču.

Nadalje pa so ga vprašali, če ima sum na koga, da bi bil to izvršil. Župnik pa je vprašal: „Kdo je zvrnil sum na me, kdo je našel puško in kdo je naznanil zakristijo?“ Ker ni dobil na to nič odgovora, je rekel; „Ker nečem nedolžnemu povzročati zadrege, bom toraj zamolčal misel, ki se mi je vzbudila ravnokar in — kar bi bilo v resnici prestrašno!“

Preiskovalni sodnik se je dvignil in je vprašal z močnim in sigurnim glasom: „Gospod župnik, ali priznate sedaj, da ste umorili Pietrova?“

Tudi župnik se je dvignil mirno in dostojanstveno, pogledal uradniku odprto in jasno v oči ter dejal: „Bog ve, da jaz tega nisem izvršil, da sem popolnoma nedolžen.“

„Ali se pa niste sprli s Pietrovim?“ je vprašal nadalje uradnik. „Jaz sem bil zoper to možitev in sem moji stričnici odgovarjal, češ, da bo nesrečna v zakonu, kar se je obistinilo.“

„Vi torej tajite, da bi bili Pietrova umorili?“ „Jaz ga nisem umoril!“ „Dobro, kje pa ste bili v onem času, ko se je izvršil umor?“ Župnik je prebledel. Med tem časom je krščeval onega otroka skrivaj. „Bil sem — bil — tega vam ne morem povedati!“ — je dejal konečno.

„Ali ste bili doma?“ „Ne!“ „Ali hodite ob tem času ven?“ „Ne, — razven, kadar me kliče poklic.“ „Ali ste imeli kak tak opravke? torej ne! Jaz vas vprašam še enkrat: kje ste bili ob času umora, gospod župnik? Ali mi morete s pričami izkazati svojo odsotnost? Ako zamorete to storiti, potem ste oproščeni!“ Župnik pa je rekel: „Jaz sem navzlic temu nedolžen! Ako Bog dopusti, sem pripravljen tudi po nedolžnem trpeti.“ „Vi ste morilec!“ — je dejal glasno uradnik, — „vi in nihče drugi! — — Odpeljite ga nazaj v ječo!“

(Konec prihodnjic.)

Domače vesti.

(Osebne vesti.) Notarski substitut g. dr. I. Gustin v Črnomlju je imenovan za notarja v Senožečah, notarski kandidat g. Iv. Gregorčič v Ribnici za Žužemberk. — Okrožni zdravnik v Mokronogu g. I. Mahorčič je vpokojen, na njegovo mesto pride doseđanji okrožni zdravnik v Črnomlju, g. dr. Jos. Malerič. Nadalje so premeščeni naslednji gg. notarji: Rupert Bežek iz Višnje gore v Ljubljano, Emil Orožen iz Trebnjega v Kamnik, Karol Pleiweis iz Radeč v Višnjo goro, Andrej Kuhar iz Žužemberka v Trebnje, Matej Hafner iz Senožeč v Radeče.

(Novi grobovi.) V Zatičini umrl je po kratki bolezni g. Jos. Karlinger, c. kr. poštar. Do svojega 90. leta je neutrudljivo in vestno opravljaj svojo službo. Pogreb bil je 10. t. m. — V Škocijanu so pokopali dne 4. svečana t. l. g. Josipa Globevnika. Ranjki bil je skozi celih sedem let župan, od svojega 24. leta pa občinski odbornik. Bil je priden gospodar, umen poljedelec in menda prvi dolenjski konjerejec. — 4. t. m. umrl je v Ljubljani dr. Josip Galle, umirovljeni

c. kr. državni pravnik, ki je svoje dni služil tudi v Novem mestu in Mokronogu. — V Jolietu v Ameriki je umrl g. Francišek Pavlin iz Metlike, eden prvih pri delu za tamošnje slovenske cerkvene občine.

(Jezuitski misijón.) Ker je obče znani o. Francišek Doljak S. I. vsled starosti preveč obnemogel, rešili so ga službe misijonarja. Vodil bode odslej misijone o. Jakob Verhovc, nameščen v Ljubljani, Elizabetina cesta 5.

(V cesar Franc Jožefovo bolnišnico usmilj. bratov v Kandiji pri Novem mestu) se je sprejelo meseca januarja 133 bolnikov, koncem lanskega leta jih je ostalo 73, skupaj 206. Od teh se jih je ozdravilo 87; zboljšalo 29, neozdravljenih bilo je 7. Umrl je eden vsled ostarelosti. V oskrbovanju ostalo jih je 82. Oskrbovalnih dni se je nabralo tekem preteklega meseca 2378.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu januarju 1902 je 344 strank vložilo 66.511 K 20 h, 232 strank vzdignilo 85.304 K 67 h, torej manj vložilo 18.304 K 47 h, 11 strankam se je izplačalo posojil 12.300 K — h. Stanje vlog 1.843.399 K 78 h. Denarni promet 338.903 K 77 h.

(Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okoličico), reg. zadruga z neomejeno zavezo je imela meseca jan. 1902 prometa K 38.725.55. Vložilo je 55 strank K 8.442.05, dvignilo 45 strank K 6.519.44, torej stanje hranilnih vlog K 140.818.94. Posojil je bilo danih 45 strankam K 13.270. — Vrnilo je 13 strank 2.850.70 K.

(Predpustnica) kat. društva rok. pomočnikov dne 2. t. m. je zadovoljila še tako zabave željne ljudi. Saj je bilo smoha dosti. Povzročila sta ga najprej „pajaca“ s kupletom „vse električno“. Prav izvrstno so igrali „Vedeževalko“, res neprisiljeno in spretno, vsak je bil na svojem mestu in zato je gluma dobro vspela ter žela obilo pohvale. „Ciganska kantata“ je bila pa res tako naravno-ciganska v vsakem oziru, da si ni mogoče več želeli. Predpustnica je dala slav. mnogobrojnemu občinstvu obilo zabave ter je privezala še bolj na društveni dom, kateremu je došel lep gmotni dobiček.

(Dva „Neapolitanca“) nabrala sta pustni torek v Novem mestu in Kandiji za družbo sv. Cirila in Metoda 4 k 4 v, za dijaško kuhinjo 4 k 64 v. Vsaj nekaj pametnega in hvalevrednega na ta dan!

(Dijaška kuhinja v Novem mestu) je srečno dovršila prvo polletje. Hvala dobrotnikom — izhajalo se je, ostalo je celo par kronic v kasi. Bog plačaj in ohrani — napravi dobrotnike še dalje — nakloni novih! Koncem semestra je hodilo v dijaško kuhinjo 61 gimnazijcev in še pet učencev iz ljudske šole. Vspeh je bil srednji. Izmed podpiranih je dobilo odliko 5, prvi red 35, drugi red 16 in tretji red 3. Dva sta zavolj bolezni ostala neizprašana. Ker imajo dvojkarji večinoma le po eno dvojko, se sme upati, da bode v drugem semestru vspeh bolji. Pri nekaterih ni te nade, radi česar se je štirim hrana precej odpovedala, nekoliko pa jih ostane do prve konference v drugem semestru še na poskušnji. Ako do tedaj ne pokažejo boljšega napredovanja, se bodo odslovlili. Blagi dobrotniki smejo biti prepričani, da si vodstvo po možnosti prizadeva, pri podpiranih dijakih doseči, da bi se vredne skazovali velike dobrote, ki jo v dijaški kuhinji prejemajo.

Dr. Jos. Marinko.

(Za I. zasedanje porotnih obravnav v Novem mestu), ktero se prične 3. marca t. l. izžrebani so sledeči gg. glavni porotniki: Klun Fr., gost. iz Lienfeld; Hartman Jos., pos. in trg. iz Vel. Lašič; Kužnik Ant., pos. iz Trebnja; Malesič Jan., pos. in gost. iz Metlike; Kiffner Fr., pos. in kolar iz Metlike; Rade Mih., pos. in mesar iz Predgrada; Perz Fr., pos. in gost. iz Lienfeld; Bukovec Jan., pos. in gost. iz Mrzle luže; Bevk Bartl, pos. iz Dobrave; Ožura Jos., pos. iz Osilnice; Kermesec Fr., pos. in kovač iz Metlike; Plut Jan., kmet. iz Ručetne vasi; Šmalcel Jos., pos. in župan iz Lazov; Vukšinič Dav., oskrb. n. v. r. iz Metlike; Kobe Jan., pos. in trg. iz Vrha; Maurin Pet., pos. in gost. iz Brezovice; Hrovat Jan., pos. iz St. Jerneja; Drobnič Jurij, pos. in gost. iz Sodražice; Kure Jan., pos. in gost. iz Zagozdeca; Vehovec Al., pos. in gost. iz Žužemberka; Zajc Jos., pos. iz Bič; Globočnik Jan., graščak iz Dobrave; Adlešič Miko, kmet. iz Adlešič; Drmelj Al., pos. in gost. iz Boštanja; Zupančič Fr., pos. iz Mirne peči; Golia Jan., pos. in trg. iz Metlike; Cetinski Mat., pos. in gost.

iz Morave; Spehar Jurij, pos. iz Speharjev; dr. Kuhar Andr., c. kr. notar iz Žužemberka; Šuštaršič Jurij, trg. in gost. iz Deskovevasi; Geltar Karl, pos. iz Črnomlja; Majzelj Anton, mes. in gost. iz St. Jerneja; Jerman Mat., pos. iz Sred. vasi; Milek Mat., kmet. iz Adlešič; Novoselec Fr., pos. in trg. iz St. Jerneja; Röthel Alb., pos. žage in mlina iz Koprivnika. — Nadomestnim porotnikom gg.: Seidl Fr., pos. in trg., Pauser Ad. jun., pos. in trg. Prijatelj Fr., pos. in trg. in Božič Fr., trg. in pos. iz Novega mesta; Parkelj Al., pos. iz Prečne; Kaušek Jak., pos. iz Dol. Kamenc; Kukman Jan., pos. in Pavček Jan., pos. iz Cegelnice; Osolnik Pet., pos. iz Muhabera.

(Okrajna bolniška blagajna v Novem mestu.) Po pretoku treh let so nova pravila za blagajno potrjena in jih zamorejo gg. delodajalci pri isti po 1 iztis dobiti. Po novih pravilih se bodejo čez nekaj dni volitve delegatov za občni zbor okrajne bolniške blagajne razpisale in se opozarjajo delavci in delodajalci na to, da se bodo vršile iste za vsaki sodni okraj posebej, in sicer za sodni okraj Novomesto, Žužemberk in Trebnje. Po številu z dne 1. februarja 1902 vseh vpisanih delavcev in delodajalcev določuje načelnštvo po potrjenih pravilih, število delegatov za sodni okraj Novomesto 40 delojemalcev in 20 delodajalcev, za sodni okraj Trebnje 4 delojemalci in 2 delodajalca, za sodni okraj Žužemberk 4 delojemalci in 2 delodajalca. Volitve vršile se bodejo pismeno. Potrebne tiskovine, kakor „legitimacije za volitev“ in „volivni list“ bode blagajna čez nekaj dni razposlala. Ker se volitve vršijo pismeno, se zamorejo izpolnjeni „volivni listi“ z legitimacijo vred potom c. kr. pošte frankirano z 10 vinarji, ali pa potom župansteve skupno na okrajno bolniško blagajno v Novomesto do določenega časa doposlata, ker bi se na pozneje doposlane volivne liste ne moglo ozirati. Volitve se bodejo vršile 12. marca 1902 od 10. ure do 1. ure v pisarni okrajne bolniške blagajne. Volitve bodejo v prihodnji številki „Dolenjskih Novic“ razpisane, na kar se delojemalci in delodajalci že v naprej opozarjajo.

(Glavni odbor društva za varstvo avstrijskega vinstva) vas najljudneje vabi k zborovanju zaupnih mož, bivajočih na Kranjskem, ki se priredi v Ljubljani dne 27. februarja t. l. Zborovanje se bo vršilo v mestni dvorani in se prične ob 10. dopoludne. Na vspredu so sledeča vprašanja: 1. Prihodnja vinska carina (vinska klavzula). 2. O vinskem zakonu, potrebnim v interesu vinogradnikov. 3. Reforma zakonodajstva o žganjarini z ozirom na razmere malih vinogradnikov in o izkoriščanju postranskih pridelkov kletarskih. 4. Red za vinsko trgatav na Kranjskem. 5. Posamezni predlogi. Giede zadnje točke se prosi, da se morebitni predlogi naznanijo do 21. februarja članu glavnega odbora Francu vitezu Langnerju v Bršljin pri Novem mestu. — Na Dunaju, februarja 1902.

Glavni odbor društva za varstvo avstrijskega vinstva.

(Pri drugih volitvah v Trebnjem) je bilo 13. t. m. izvoljenih 18 odbornikov katoliško-narodne stranke, liberalnih 7.

(Veselica gasilnega društva v Toplicah.) Dne 9. t. m. priredila je naša vrla požarna bramba v prostorih knez Auersperg-ovega zdravilišnega poslopja veselico, kakoršne v „mrtvi“ sezoni še nismo doživeli. V jako okusno okrašeni jedilnici bil je postavljen oder, na katerem se je proizvajala prva točka programa, krasno petje mešanega zbora pod priznanim vodstvom g. nadučitelja F. Kalingerja. Pevci so želi obile pohvale za izvrstno petje. Kot druga točka je bila na vrsti znana Murnikova veseloigra „Napoleonov samovar.“ Posamezni so se bili tako vglobili v svoje uloge in tako izborno igrali, da si menil, da imaš prave igravce z gledišča pred seboj in ne diletante. Vsi sicer zaslužijo pohvalo in priznanje, a v prvi vrsti gdč. Mici Zegedin in Pepina Vodnik ter gg. Rudolf in Janez Supanc radi izbornega predstavljanja. S plesom se je zaključila veselica in ta res lepi večer. Ako še omenimo načelnika naše požarne brambe g. I. Supanca, kot pravega povzročitelja in pospeševatelja, mislimo, da smo s temi vrsticami zadostno dokazali, da se da pri skupnem sodelovanju vseh prizadetih krogov tudi v tako majhnem kraju kakor je naše zdravilišče napraviti tako lep in užitek obilen večer. Slišimo, da se bodo priredili še taki zabavni večeri, kar ozir zdravilišča res pozdravljamo.

(Vabilo k družbi sv. Mohorja.) Za Mohorjevo družbo sta pač zimski in jesenski čas najbolj imenitna, ker oba sta ji čas žetve. V zimskih mesecih sprejema družba svoje ude in njih letne doneske, in čim več jih je, tem večje je tudi njeno veselje. Jeseni pa družba svojim udom pošilja novo duševno hrano, šestero lepih knjig. Če gre torej vse po sreči, veseli se najprej družba družbenikov, pozneje pa družbeniki družbe!

Naj bi nam tudi letošnje leto prineslo prav veliko takega medsebojnega veselja! Zato pa se obračamo do dragih rojakov z zopetno prošnjo: Pridružite se naši res vseslovenski družbi, da se nas zbere zopet prav častno število pod varstvom naših varuhov, svetega Mohorja in Fortunata! Vsak Slovenec, vsaka Slovenka šteje si v sveto dolžnost, da je sam ud Mohorjeve družbe, in da ji s prijaznim opominom in vabilom pridobi še novih udov! — Posebno prosimo častite naše poverjenike, da ob vsaki ugodni priliki, v cerkvi kakor zunaj nje, zopet zastavijo svojo zgovorno besedo za našo družbo, in tako čim več svojih vernikov privabijo k nji. Na potrebo, veliki pomen in mnoge koristi družbe sv. Mohorja in njenih knjig nam na tem mestu pač ni treba znova opozarjati. Naznanjamo samo, da družba svojim udom letos poda sledeči književni dar:

1. „Zgodbe sv. pisma“. 9. snopič. Za dr. Lampetom nadaljuje dr. J. Ev. Krek. Celotnih „Zgodb sv. pisma“, — te „knjige vseh knjig“, bi pač ne smelo manjkati v nobeni slovenski hiši! S tem snopičem končajo zgodbe stare zaveze. Obsega ta del prekrasne in krepke nauke iz knjige Jezusa Siraha in Modrosti ter makabejski knjigi. — Naj nam baš „Zgodbe“ ohranijo stare ude, da dobó celotno knjigo v roke.

2. „Slava Gospodu!“ Molitvenik. — Mnogokrat se nam je izrekla želja, naj izda Mohorjeva družba molitvenik s prav razločnim in velikim tiskom. Vstregli smo tej želji in letos podamo Mohorjanom molitvenik, s katerim bodo gotovo zadovoljni. Črke so velike, tisk lep in papir trden, da mora zadovoljiti vsakogar! Slovenci! Za dve kroni dobite lep molitvenik, ki bi sam pri knjigotržcih stal toliko ali še več, povrh pa še pet drugih knjig! Sezite po takem daru in zato ne zamudite, pristopiti družbi! Molitvenik „Slava Gospodu“ se bo dobival tudi vezan, in sicer: v platnu z rudečo obrezo po 60 vin. (30 krajcarjev), v usnju z zlato obrezo po 1 krono 20 vin. (60 kr.). — Cenjene ude prosimo, da naročujejo s amo te in ne drugih vezav, da se delo v knjigoveznici in pri razpošiljanju preveč ne obtežkoči.

3. „Poljedelstvo“. II. del. Posebno poljedelstvo. Spisal Viljem Rohrman. — Obsega nauke, kako treba paziti na gnoj, semena razne rastline, imenitne za poljedelca. Knjiga se ozira na naše domače razmere in slovenski poljedelci naj nikar ne zamudé, omisliti si jo!

4. Zimski večeri“. Za odrastlo mladino spisal prof. Jož. Stritar. — Ta pisatelj je dobro znan našim bralcem že po prejšnjih knjigah „Pod lipo“ in „Jagode“. V tej knjigi je zbral zopet lep šopek pesmij, „drobnic“, t. j. tehtnih izrekov, mičnih basnij, prizorov, povestic itd. — sploh blagá, ki je pravno zlasti ob zimskih večerih kratkočasiti mlado in staro.

5. „Veliki trgovec“. Spisal je to zanimivo povest Engelbert Gangl in izide kot 54. zvezek „Slovenskih Večernic“. — S to knjigo vstrežemo tolikrat izrečeni želji po daljših povestih.

6. „Koledar“ za l. 1903. — Koledarja potrebuje pač vsakdo; tako primerne in združenega z drugimi knjigami na Slovenskem ne dobiš. Tajnik se bo potrudil, da bode vsebina kolikor mogoče raznovrstna in vabljiva.

Tak je naš književni dar; koristno se druží s prijetnim, pouk z zabavo, in vsak ud najde v knjigah „svoj del“, nekaj, kar ga posebno mika in vleče! Slovenci, na Vas je, da naše knjige romajo v čim največjem številu med naš narod, da se naša družba razširi povsodi! — Gg. poverjenike še posebej prosimo, da tudi letos trudoljubivo nabirajo širom domovine raztrešena krdela Mohorjanov in jih vpisujejo v našo družbo. Nabiralne pole z denarjem naj se odboru dopošiljajo do dné 5. marca. Mnogo truda, sitnostij in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dopošljejo ob pravem času udnine!

Posamezne ude in take kraje, ki nima 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 vinarjev za upravne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo itd. Seveda morajo potem poštino, ki znaša veliko več, še sami plačati.

Mili Bog naj blagoslovi naše delo in geslo za Mohorjevo družbo bodi: „Ne nazaj in navzdol, marveč vselej naprej in navzgor!“

V Celovcu, dné 28. prosinca 1902.

ODBOR

Poverjenik za Novo mesto, kapiteljski vikar, prosi, naj velecenjeno občinstvo vvažuje tole „Vabilo“ in mu kmalu v kar največjem številu pošlje letni donesek 2 K.

(Ponudbeni razpis.) Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se naznanja, da sprejme ravnateljstvo belgijskih državnih železnic ponudbe za dobavo približno 250.000 hrastovih ali bukovih pragov (švelerjev) razne velikosti, za leto 1903. Prepis ponudbenega razpisa je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na ogled.

(Zora), glasilo slov. kat. dijaštva, VIII. letnik, I. zvezek, je ravnokar izšel in prinaša iz peres naših vseučelšnikov prav zanimive sestavke, ki kažejo resno prizadevanje za vedo in znanost. List je vsega priporočila vreden in stane na leto 2 k, za dijake 1 k 20 v. Naroča se pri upravniku: Rud. Pregelj, stud. phil., Dunaj XVIII., Czermakgasse 8. I. 5.

Umrlí so:

2. februarja: Jera Potočar, zasebnica, 42 let, h. št. 59. jetika.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

G. Hönigman, dimn. 2 K; Dobrotniki iz Mesta in Kandije za mesec februar 59 K 40 h; Veleč. g. župnik I. Babnik, 20 K; Vesela družba v Šmihelu pri Žužemberku 12 K; G. Jos. Pavlin 10 K; Preč. gg. misijonarji gen. vik. Iv. Stariha, dek. Al. Plut, župnik A. Ogulin à 35 K je 105 K; Veleč. g. župnik Jos. Plantarič 8 K mesto venca na grob g. dr. Jos. Galle-ta.

Loterijske številke.

GRADEC,	18. januarija	47	36	84	29	45
TRST,	25. „	55	58	8	79	70
GRADEC,	1. februarija	79	22	50	53	70
TRST,	8. „	63	87	23	10	83

ZAHVALA.

Podpisani izrekajo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, kateri so 10. svečana spremili našega dragega ranjcega, gospoda

Josip Karlinger-ja

c. kr. poštarja

k zadnjemu počitku, najprisrčnejšo zahvalo. — Zlasti se še posebno zahvaljujemo prečastitim gospodom očetom iz tukajšnjega samostana, kateri so ranjcega ob njegovi mučni bolezni neutrudljivo z molitvijo in tolažilnimi besedami podpirali ter ga spremili k večnemu počitku.

Zatičina, 11. svečana 1902.

(45)

Žalujoči ostali.

ZAHVALA.

Za mnogobrojne dokaze blazega sočutja o bolezni in smrti predragega nam očeta

Matija Hrovat,

kateri je dne 2. februarja ob 7. uri zvečer v 85. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal, zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, kakor tudi za milo sočutje in za obilo spremstvo k večnemu počitku. Bog daj mu večni mir!

Dolenje šice, 3. februarja 1902.

(37)

Žalujoči ostali.

Edikt. Firm. 4/2
Gen. I.—99/1

V tusodni zadrudni register vpisala se je vsled sklenjenih pravil dne 12. januarja 1902 tvrdka „Hranilnica in posojilnica v Žužemberku, reg. zadruga z neomejeno zavezo.“ — Ta zadruga ima svoj sedež v Žužemberku.

Namen zadruge je, da

a) sprejema in obrestuje hranilne vloge ter vloge v tekočem računu;
b) si pridobiva nadaljna denarna sredstva, kolikor so za doseg zadrudnega smotra potrebna, s svojim zadrudnim kreditom;

c) daje svojim članom posojila;

d) oskrbuje svojim članom inkaso. — Vsa razglasila zadruge objaviti je vsaj 8 dni prej po v uradnici nabitem naznanilo in po razpisu v Ljubljani izhajajočem glasilu Gospodarske zveze „Narodni Gospodar.“ Načelstvo zastopa zadrugo in podpisuje v imenu zadruge na ta način, da se podpišeta dva uda pod zadrudno tvrdko. Zadrudno načelstvo sestoji sedaj iz naslednjih oseb: 1. Karol Zavodnik, posestnik in trgovec v Žužemberku št. 3, kot načelnik; 2. Ivan Žavbi, kaplan v Žužemberku št. 42; 3. Josip Sicherl, organist v Žužemberku št. 43; 4. Josip Stupica, posestnik v Žužemberku št. 65; 5. Franc Žlajpah, posestnik v Žužemberku št. 13; 6. Anton Košiček, posestnik v Žužemberku št. 94; 7. Karol Nachtigal, posestnik v Žužemberku št. 158; 8. Franc Rus, posestnik v Zafari št. 11; 9. Janez Laurič posestnik na Cviblu št. 1; kot odborniki.

C. kr. okrožna sodnija v Rudolfovem, oddelek I.
dne 29. januarja 1902.

Ker mi vsled nenadnega odhoda ni bilo mogoče, osebno se posloviti od vseh gg. uradnikov, prijateljev in znancev, kličem jim tem potom v slovo „Na zdar!“ — — —

V Trstu, dne 5. svečana 1902.

(38)

— — Ivan Benkovič. — —

Št. 95

Razglas

1902

2

v splošno znanje!

Ker bode v torek po sv. Jožefu letos praznik Marijinega oznanenja, preloži se

Jožefovski semenj v Metliki

na sredo po sv. Jožefu, to je na 26. marca 1902, na katerega se kupci in prodajalci uljudno vabijo.

Županstvo mestne občine Metlika,

(40)

dne 1. februarja 1902.

Jutraž.

Razglas.

Iz gozdne drevesnice v Bršlinu pri Novem mestu se bodo oddajale letos spomladi sledeče sadike:

150.000	. . . . .	3 letnih krepkih smrek,
150.000	. . . . .	5 „ presajenih smrek,
12.000	. . . . .	1 „ hrastov,
25.000	. . . . .	2 „ črnih borovcev.

Sadike se bodo prodajale v drevesnici ali pa primerno zavite in postavljene na pošto ali železniško postajo in sicer 3 letne smreke in hrasti po 3 krone, 5 letne presajene smreke po 4 krone, črni borovci po 2 krone 40 vin. za tisoč (1000) komadov.

Pismena ali ustmena naročila za te sadike sprejema c. kr. okrajno glavarstvo v Novem mestu, Krškem in Črnomlju, c. kr. okrajno gozdno nadzorstvo v Novem mestu, Krškem in Črnomlju do 20. marca 1902 pri katerih se morajo naročena drevesca proti potrdilu takoj plačati.

C. kr. okrajno gozdno nadzorstvo v Novem mestu,
dne 8. februarja 1902. (41—1)

Prodaja se iz proste roke

lepa, velika zidana hiša

z vrhom in tri orale njiv. Stoji blizu farne cerkve in je pripravna za gostilno in prodajalnico. — Natančneje se izve pri Andreju Jančigar v Ajdovcu št. 15. p. Žužemberk. (25—2)

Hiša na prodaj

iz proste roke na Katarinskem trgu št. 258, obstoječa iz dveh sob, kuhinje, z obokano kletjo ter lepim prostorom za vsako delavnico pripravnim. — Več se izve pri (22—3)

Ludovik Ferlič-u, Glavni trg

„Pri Zvezdi“ v Novem mestu.

Razglas.

Posojilnica v Črnomlju, registrovana zadruga z neomejeno zavezo ima svoj

redni občni zbor

dne 2. marca 1902 ob 3. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo ravnatelja.
2. Predlaganje računa za 1901 in razdelitev čistega dobička.
3. Določi se načelstvu remuneracija za 1901.
4. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev za prihodnjo volilno dobo 1902 in 1903.
5. Nasveti.

Zadrudnike k obilni udeležbi uljudno vabi

(46)

Načelstvo.

Hrastove deske (dile)

lepe in suhe, različne dolgosti in debelosti

(15—3)

kupuje mizar V. Umek v Rudolfovem.

Hiša

z vsem gospodarskim poslopjem in mesnico z vso notranjo opravo, orodjem ter k hiši spadajočimi njivami, hosto itd. je takoj iz proste roke za prodati. — Več se izve pri

(39—1)

Franc Grandiču v Mirni peči št. 27.

Na Vrtačah pošta Žužemberk je sto deset (110)

prav lepih hrastov na prodaj. ☉ Janez Plavec,

Vrtače št. 1, pošta Žužemberk. — — — — (43—1)

Reznike in ukoreninjeno trsje

„Portalis“ kakor tudi ukoreninjeno trsje „Portalis“, požlahtnjeno izvrstno vinsko vrsto, črmino, 2—3 leta stare, prodaja po nizki ceni oskrbništvu grajščine na Raki, Dolenjsko. (27—2)

Brezovega lesa,

pripravnega za osi in za legnarje, ima na prodaj okoli 200 kosov Fr. Gerlica, vas Jelše št. 1 pri Mirni peči. (47—1)

Cena po dogovoru.

Mlekarska zadruga na Trebelnem pri Mokronogu

ima na prodaj dobrega popolnoma mastnega

●●● sira emodolca. ●●●

(48—1)

Cena 1 K 30 h za 1 kg.

Dva glasovirja

in dva harmonija

sta po nizki ceni na prodaj v Novem mestu hiš. št. 82. (32—2)

Stanovanje v I. nadstropju

s tremi sobami, kuhinjo, drvarnico in kletjo je za oddati

s 1. marcijem

pri Janezu Košak-u v Rudolfovem. (33—2)

Prodajalna

na glavnem trgu št. 92 je takoj oddati proti mesečni plači 16 kron. Prodajalna je lepa in svitla. (11—3)

Antonio Comin v Novem mestu

Klet se nahaja v hiši
 *** gospe ***
Marije Mohar,
 Arkove ulice št. 209
 v Novem mestu.

*** priporoča ***
 svojo veliko zalogo
 *** **garantiranega**
istrskega vina ***
 = hekto od 20 kron naprej. =

Prav dobro staro vino

rudeče in črno dobi se

pri Jos. Medvedu v Novem mestu.

Želite

da Vam nesejo kure po zimi veliko jajc?
 več in boljšega mleka?
 debele in čvrste prašiče?
 zdravo in lepo mlado živino?
 močno in trpežno vprežno živino?
 potem primesujte k krmi Barthelovo
 poklajno apno.

Za ta mali trošek Vam ne bo nikdar
 žal. — Navodilo dobiti je brez-
 plačno pri

Miha Barthel in drug na Dunaju,

X., Keplergasse 20.

(310-6) — Dopisuje se slovensko. —

Stanovanje treh malih sobic
 — odda na Drski
Jos. Medved.

(254-11)

Hiša

se prostovoljno proda. Ista stoji na lepem prostoru, je pri-
 pravna za vsak obrt. — Vpraša naj se v Novem mestu v
 hiši št. 147.

(12-3)

Kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu
 ima na prodaj:

1. lepo sadno drevje in sicer visoko- in poldebelnata jablana naj-
 boljših vrst po 50 do 70 h, in hruške moštnice po 60 do 80 h
 komad.
2. dupavski semenski oves po 20 K 100 kg. Oves je skrbno
 očiščen in sortiran in tehta 1 hektoliter 51 kg.
3. razne nove vrste krompirja, ki se priporočajo za saditev in
 poskušnje. Oddajajo se v malih množinah od 5 kg naprej,
 po 10 h 1 kg, te-le vrste: Praški najzgodnejši, Krona, The
 Bowee, Stela in Early Sunrise izmed zgodnjih vrst, in Tri-
 glavlan, Profesor doktor Märker, Agnelijev biser, Aspazia,
 Sir Walter Raleigh, Magnum bonum, Jubilej, Velikan Goliat,
 Kastelan, Topas, Rambovšek, Zborovski, Kmit, Lada, Veliki
 plavec ali modri orjaški in Zveza kmetovalcev (Bund der
 Landwirte) izmed srednje poznih in poznih vrst.

Drevje in semena se oddajajo le proti takojšnemu plačilu,
 oziroma povzetju. Za oves potrebne vreče mora kupec sam
 preskrbeti.

(44-1)

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril
 v Novem mestu v hiši g. Hočevar-ja (popreje Pollak-ova) na-
 sproti drevoreda, novo

ključavničarsko in mehanično delavnico,

v katerej bodem izvrševal vsakovrstna popravila poljedelskih,
 šivalnih in drugih strojev ter bicikeljnov. Vsprejemal bodem
 tudi naročila na nove stroje in bicikeljne. Priporočujem se
 sploh za vsa v mojo stroko spadajoča dela, zagotavljajoč dober
 izdelek po nizki ceni.

Z odličnim spoštovanjem

Adolf Loboda,

ključavničarski mojster in mehanikar.

(42-1)

Anton Jakaz,
 vinski trgovec v Novem mestu,
 Glavni trg št. 47 (pri Luser-ju)

priporočam svojo zalogo čisto pristnega

isterskega vina.

Cene so od 15 kr. (ali pa 30 vinarjev) liter
 naprej. — Prodajam čez ulico tudi pristno

žganje iz tropin

v zapečatenih steklenicah od 1/8 litra naprej

v vsaki množini.

(289-7)

== Tovarniške cene! ==

Franc Božič,

Novo mesto. * Glavni trg.

● Nova velika zaloga ●

sukna štofa, cajga, zimskih robcev in vsako-
 vrstnega oblačilnega blaga.

Najnižje cene.

(293-6)